

Zprávy z Prahy

News from Prague

ZPRÁVA OD NAŠEHO ŘEDITELE

Třicet let od založení Institutu Terezínské iniciativy

Vzpomínáme-li dnes na úplné počátky ITI, musíme se vrátit o více, jak třicet let zpět. Stále ještě v euforii po listopadu 1989 jsme se tehdy všichni řídili heslem, že „nic není nemožné“. Mnohé sny a vize, na které v dobách komunismu nebylo možno ani pomyslet, se najednou stávaly skutečností. Týkalo se to i těch, kteří celou dobu doufali, že přece jen dokáží přinést osobní svědectví o nesmírných křivdách a utrpeních, kterým byli vystaveni v dobách nacistické persekuce a o kterých v dobách komunismu nebylo možné na veřejnosti mluvit. Bývalí vězňové Terezína v té době založili vlastní sdružení, kterému dali název Terezínská iniciativa. Jejich vizí bylo nejen připomínání do té doby zamlčované historie, ale i systematická badatelská práce a vydávání knih. Tou nejdůležitější byla ta, která by přinesla dokumentaci o všech židovských obětech terezínského koncentračního tábora. Miroslav Kárný se svou ženou Margitou se takového obřího úkolu ujali ještě před pádem komunismu a jejich mravenčí práce – v začátcích to byly většinou ručně psané seznamy a strojopisy – posloužila jako hlavní základ přelomového díla, Terezínské pamětní knihy. Není náhodou, že u jejího zrodu stál nejen Václav Havel, ještě jako československý prezident, ale i jeho protějšci na straně německé, Richard von Weizsäcker a Roman Herzog. Díky nim a díky finančnímu příspěvku ze Spolkové republiky se podařilo dodnes ceněné dílo vydat. Až o mnoho později, v době, kdy to bylo technicky možné, vznikla i jeho digitální podoba, které dnes říkáme *databáze obětí*.

To byly úplné začátky, kdy bylo jasné, že pro takto náročné úkoly je třeba založit instituci, která by v načaté práci pokračovala. Takto vznikla právě před třiceti lety, v prosinci 1993, Nadace Terezínské iniciativy, která se o pět let později transformovala v náš dnešní Institut. Co vše se za ta tři desetiletí podařilo a kdo všechno se na našich úspěších podílel, si řekneme příště. Nyní – v prosinci 2023 – stačí, když si alespoň připomeneme, že náš Institut má co slavit.

Přeji Vám šťastnou Chanukku a veselé Vánoce!

- ředitel JUDr. Tomáš Kraus

Obsah

Zpráva od našeho
ředitele

Změny v ITI

Konference a seminář
Holocaust a My

Lidské osudy ve stínu
holocaustu

Mezinárodní kooperace

- Anne Frank Youth
Network
- Workshop MemoMap
University of New
York in Prague
- European
Practitioners
Network against
Antisemitism

Změny v ITI

Na začátku srpna jsme byli smutní, že nás opouští naše skvělá Eliška a rakouský dobrovolník Sebastian. Oběma přejeme hodně štěstí v nové kapitole svého života, kterou teď začínají. Oběma děkujeme za jejich práci a všechny krásné chvíle, které jsme s nimi prožili.

Jsme rádi, že můžeme v ITI přivítat naši novou rakouskou dobrovolnici, Lenu, ze sdružení Gedenkdienst. Přejeme jí mnoho zajímavých okamžiků během jejího působení v Praze.

Od začátku prosince nás v kanceláři podporuje naše nová kolegyně Dorota. Je zodpovědná za PR a produkci. Přejeme jí vše nejlepší do začátku jejího působení u nás, a jsme rádi, že je s námi.

KONFERENCE A SEMINÁŘ “HOLOCAUST A MY” V PRAZE

Na konci září jsme uspořádali seminář pro učitele na téma “Holokaust a my. Stopy historie ve veřejném prostoru”.

Pedagogickou část semináře vedli Dana Gabařová a Roman Ferstl. V jeho průběhu měli účastníci možnost v rámci diskusí a přednášek prozkoumat různé skupiny obětí holocaustu a diskutovat o tom, jak lze paměť holocaustu využít ve výuce.

Velkou a Malou pevností Terezína provedl Lukáš Lev a Tomáš Kraus, mluvili například o životě na púďě nebo o transportech na Východ. Navštívili jsme mimo jiné Muzeum ghetta, Magdeburská kasárna, hřbitov a krematorium.

Představili jsme naši výstavu MemoMAP o historii holocaustu v Praze a absolvovali komentovanou prohlídku Prahy s využitím aplikace MemoGIS a seznámili se s nejnovějšími příběhy z archivu Mladé Boleslavi.

Na konci května jsme uspořádali konferenci na téma “Holocaust a my. Různé narativy holocaustu ve vzpomínkách a ve výuce”.

Panelová diskuse umožnila účastníkům nahlédnout do různých způsobů, jakými se s tématem holocaustu pracuje ve výuce v Česku, Slovensku, Německu a Polsku.

Jiný pohled ukázala zkušenost potomků přeživších – Tomáše Krause a Jany Kokyové. Mluvili o tom, jak se s holocaustem vyrovnávali ve svých rodinách, a také jak vnímají narativ holocaustu v dnešní společnosti.

Představili jsme putovní výstavu MemoMAP – historie holocaustu v Praze a související aplikaci MemoGIS, kde můžete najít, jak se nacistické zákony projevovali ve veřejném prostoru. V rámci workshopů pracovali účastníci se vzpomínkami pamětníků s využitím filmů, fotografií i dramatizace.

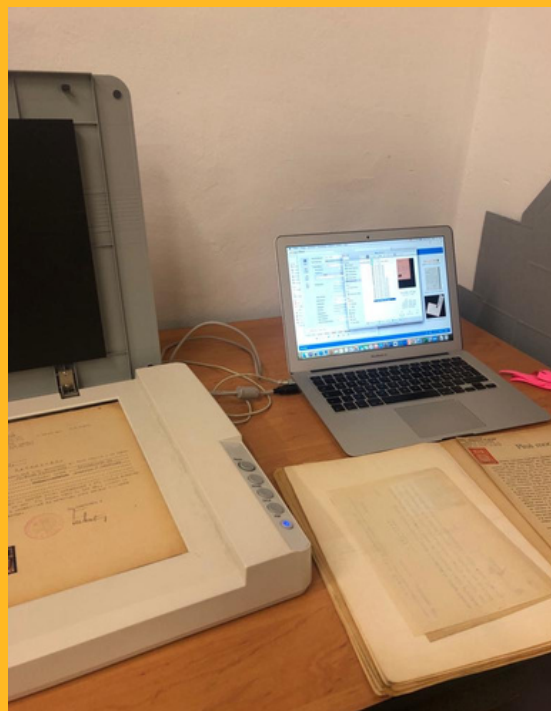
LIDSKÉ OSUDY VE STÍNU HOLOCAUSTU - MLADÁ BOLESLAV

Přípravné práce na digitalizaci archiválií započaly v lednu 2023, kdy se konala první schůzka ve Státním okresním archivu Mladá Boleslav. Téměř přesně na 80. výročí mladoboleslavských transportů CI a Cm, které proběhly 13. a 16. ledna 1943.

V únoru byl předán seznam osob transportovaných z Mladé Boleslavi a okolí, na jehož základě byly v archivu postupně připravovány archiválie z vytipovaných archivních fondů tak, že v červnu mohly započít digitalizační práce. Zmíněnými fondy jsou především Okresní úřady měst Mladá Boleslav, Mnichovo Hradiště a Benátky nad Jizerou ve kterých se nachází agenda žádostí o pas. Dále pak fondy Okresních soudů v Mladé Boleslavi a Mnichově Hradišti, které řešily agendu prohlášení za mrtva.

Vlastní digitalizaci mají na starost naši dobrovolníci, nejdříve Sebastian Halbauer nyní Lena Lasinger. Do konce roku jsme tak díky jejich pečlivé práci zdigitalizovali archiválie k více jak třem stům osob. Z nich se nám dvaceti šesti podařilo „vrátit tvář“, a to díky fotografiím dochovaným v archivních fondech.

Tuto důležitou práci by Institut Tereziánské iniciativy nemohl vykonávat bez finanční (grantové) podpory, v tomto případě zejména Česko-německého fondu budoucnosti, Nadačního fondu obětem Holocaustu a MŠMT.

MEZINÁRODNÍ KOOPERACE

Letošní rok byl z hlediska mezinárodní spolupráce velmi bohatý: obnovili jsme spolupráci s Anne Frank Youth Network, uzavřeli novou dohodu o spolupráci s University of New York in Prague a připojili se k European Practitioners Network against Antisemitism.

Anne Frank Youth Network v Amsterdamu

Během úvodního semináře "Training of Trainers", který se konal 3. a 4. listopadu v Praze, nám kolegové z Amsterdamu poskytli informace o Anne Frank Youth Network (AFYN), o motivaci této sítě, jejích cílech a jejich různých aspektech. Hlavním tématem je život Anny Frankové - její deník, její osud a její odkaz -, kterému jsme se věnovali zejména první den. Druhý den semináře jsme se seznámili s aktivitami a metodami, které můžeme využít v budoucích projektech a workshopech. Tyto aktivity se zabývají tématy diskriminace, rasismu, antisemitismu a demokracie. Tvoří základ pro naši praktickou práci.

V době, jako je tato, je důležitější než kdy jindy mluvit s lidmi, informovat je a vzdělávat, abychom předešli marginalizaci, předsudkům a nenávisti, tak abychom mohli žít společně v míru.

Rádi bychom poděkovali všem, kteří umožnili uspořádat tak skvělý a zajímavý seminář - organizátorům, školitelům a především účastníkům.

Těšíme se na spolupráci a na další projekty!

Workshop MemoMap

Na konci listopadu jsme se spojili se studenty z Univerzity New Yorku v Praze prostřednictvím Verto Education a uspořádali jsme workshop na téma o tom, jak život Židů v Praze ovlivnily protižidovské zákony v době nacistické okupace.

Poté jsme představili aplikaci MemoMAP a využili ji při prohlídce Vinohrad. Studenti si pomocí webové aplikace přečetli o některých incidentech, ke kterým došlo kvůli těmto zákonům.

Nakonec jsme měli možnost pohovořit s Tomášem Krausem, ředitelem ITI, o jeho životě, o zkušenostech jeho rodičů; a o jeho hodnocení současného situace.

European Practitioners Network against Antisemitism

V prosinci jsme se zúčastnili EPNA workshopu v Berlíně, "Hands-On Against Antisemitism" Strategies in Countering Antisemitism in Times of Polycrisis. Ve skupině odborníků z různých oblastí jsme probrali eskalaci antisemitismu v návaznosti na současný konflikt mezi Izraelem a Palestinou, rozdíly mezi antisemitismem a antisionismem, jak válka ovlivňuje aktuální nálady a postoje, zejména u mládeže, a zvýšené ohrožení Židů násilím. Dalším tématem byla role žen v konfliktu, misogynie v politice a to, jak je narativ ovlivněn tím, že je o něm podávány zprávy skoro výlučně mužští reportéři.

Kontaktní informace

Institut Tereziánské iniciativy, o.p.s.

Jáchymova 63/3
110 00 Praha 1

Tel.: +420 222 317 013
institute@terezinstudies.cz
www.terezinstudies.cz
[Instagram](#)
[Facebook](#)

Informace o darech

Přibližně 80 % finančních prostředků získáváme z grantových programů, na běžný provoz Databáze obětí, portálu holocaust.cz nebo odborné knihovny se finanční prostředky shání velice těžko.

Komerční banka a.s., Spálená 51, 110 00 Praha
90334011/0100

IBAN: CZ5001000000000090334011

BIC: KOMBCZPPXXX

Do zprávy pro příjemce prosím uveďte své jméno a další informace, které si přejete zveřejnit jako dárce na této stránce.